

Crank - Nikolson metode

$$u_t = u_{xx}$$

Vi tar utgangspunktet i punktet $P_{i,j+\frac{1}{2}}$

$$P_{i,j+\frac{1}{2}} = (x_i, t_j + \frac{k}{2})$$

der $x_i = ih$, $t_j = jk$.

Taylor's utvikling i $(x, t + \frac{k}{2})$ gir

$$\textcircled{1} \quad u(x, t+k) = u(x, t+\frac{k}{2}) + \frac{k}{2} u_t(x, t+\frac{k}{2}) + \left(\frac{k}{2}\right)^2 \frac{u_{tt}(x, t+\frac{k}{2})}{2} + O(k^3)$$

og

$$\textcircled{2} \quad u(x, t) = u(x, t+\frac{k}{2}) - \frac{k}{2} u_t(x, t+\frac{k}{2}) + \left(\frac{k}{2}\right)^2 \frac{u_{tt}(x, t+\frac{k}{2})}{2} + O(k^3)$$

La $x = x_i$ og $t = t_j$, vi skriver differensen

$\textcircled{1} - \textcircled{2}$ og får

$$u(x_i, t_j+k) - u(x_i, t_j) = k u_t(x_i, t_j + \frac{k}{2}) + O(k^3)$$

Dermed

$$u_t(P_{i,j+\frac{1}{2}}) = u_t(x_i, t_j + \frac{k}{2}) = \frac{u_{i,j+1} - u_{i,j}}{k} + O(k^2) \quad \textcircled{3}$$

Vi bruker den følgende approksimasjonen:

$$u_t(P_{i,j+\frac{1}{2}}) \approx \frac{u_{i,j+1} - u_{i,j}}{k}$$

Dette er en approksimasjon av 2. orden.

(siden vi har $O(k^2)$ i $\textcircled{3}$) som er bedre enn for den forrige metoden som hadde orden 1. $\sqrt{1}$

For $u_{xx}(P_{i,j+\frac{1}{2}})$ bruker vi

$$u_{xx}(P_{i,j+\frac{1}{2}}) \approx \frac{1}{2} \left[\underbrace{\frac{u_{i+1,j} - 2u_{ij} + u_{i-1,j}}{h^2}}_{\approx u_{xx}(P_{i,j})} + \frac{u_{i+1,j+1} - 2u_{ij+1} + u_{i-1,j+1}}{h^2} \right] \approx u_{xx}(P_{i,j+1})$$

Detta er også en 2. orden approksimasjon

Ligningen

$$u_t = u_{xx}$$

medfører

$$u_t(P_{i,j+\frac{1}{2}}) = u_{xx}(P_{i,j+\frac{1}{2}})$$

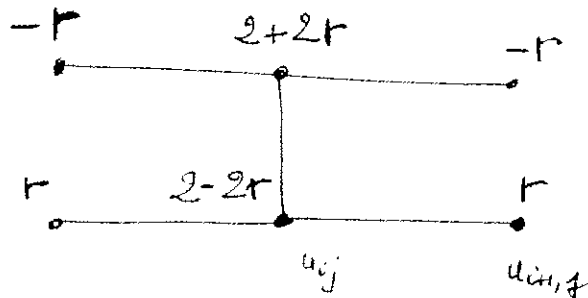
Derfor får vi den følgende diskretiseringen for ligningen

$$\frac{u_{i,j+1} - u_{ij}}{k} = \frac{\tau}{2h^2} [u_{i+1,j} - 2u_{ij} + u_{i-1,j} + u_{i+1,j+1} - 2u_{ij+1} + u_{i-1,j+1}]$$

$$\Leftrightarrow u_{i,j+1} - u_{ij} = \frac{\tau}{2} [u_{i+1,j} - 2u_{ij} + u_{i-1,j} + u_{i+1,j+1} - 2u_{ij+1} + u_{i-1,j+1}]$$

$$\Leftrightarrow -\tau u_{i-1,j+1} + (2+2\tau)u_{i,j+1} - \tau u_{i+1,j+1} = \tau u_{i+1,j} + (2-2\tau)u_{ij} + \tau u_{i-1,j}$$

"Stencil"

(4)

Eksempel

$$u_t = u_{xx} \quad \text{for } x \in [0,1]$$

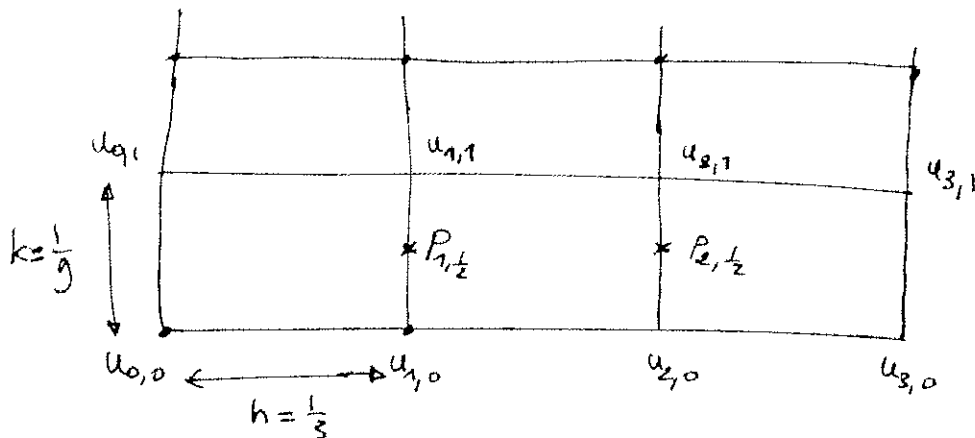
$$u(x,0) = \sin(\pi x) \quad \text{startsbetingelse}$$

$$\begin{cases} u(0,t) = 0 \\ u(1,t) = 0 \end{cases} \quad \text{randbetingelse}$$

Diskretisering med $N=3$ (det vil si $h = \frac{1}{3}$ siden $L=1$)

og $k = \frac{1}{9}$.

Da har man $r = \frac{k}{h^2} = 1$.

For får man fra ligning (4) at

$$\underbrace{-r u_{0,1}}_{\substack{= 0 \\ \text{(fra randbetingelse)}}} + \underbrace{(2+2r) u_{1,1}}_{=4} - \underbrace{r u_{2,1}}_{\substack{= 0 \\ \text{(fra randbet.)}}} = \underbrace{r u_{0,0}}_{\substack{= 0 \\ \text{(fra randbet.)}}} + \underbrace{(2-2r) u_{1,0}}_{=0} + \underbrace{r u_{2,0}}_{\substack{= \sin(\frac{2\pi}{3}) \\ \text{(startsbeting.)}}}}$$

dermed

$$4u_{1,1} - u_{2,1} = \sin\left(\frac{2\pi}{3}\right)$$

For får man fra ligning ④ at

$$-r u_{1,1} + (2+2r) u_{2,1} - r u_{3,1} = r u_{1,0} + \underbrace{(2-2r) u_{2,0}}_{=0} + \underbrace{r u_{3,0}}_{=0}$$

" 0
" f(h)
" 0

(fra randbetingelse)
" sin($\frac{\pi}{3}$)
(fra randbetingelse)

(fra startsbetingelse)

dermed,

$$-u_{1,1} + 4u_{2,1} = \sin\left(\frac{\pi}{3}\right)$$

Vi må løse

$$\begin{pmatrix} 4 & -1 \\ -1 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} u_{1,1} \\ u_{2,1} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \sin\left(\frac{2\pi}{3}\right) \\ \sin\left(\frac{\pi}{3}\right) \end{pmatrix} \quad \textcircled{5}$$

Vi får

$$\begin{pmatrix} u_{1,1} \\ u_{2,1} \end{pmatrix} \approx \begin{pmatrix} 0,2887 \\ 0,2887 \end{pmatrix}$$

Vi er ferdig med det 1. tidskrittet:

$$u\left(\frac{1}{3}, \frac{1}{3}\right) \approx u_{1,1} = 0,2887$$

$$u\left(\frac{2}{3}, \frac{1}{3}\right) \approx u_{2,1} = 0,2887$$

Vi kunne ha brukt vektornotasjon og $\textcircled{4'}$. Da får man

$$\begin{pmatrix} 4 & -1 \\ -1 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} u_{1,1} \\ u_{2,1} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} u_{2,0} \\ u_{1,0} \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} u_{0,0} + u_{0,1} \\ u_{3,0} + u_{3,1} \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 4 & -1 \\ -1 & 4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \sin\frac{\pi}{3} \\ \sin\left(\frac{2\pi}{3}\right) \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Og man får det samme som (5)